

Grad, har den ikke unbladt at øve en vækkende Indflydelse paa Menighed og Præster. Saa er det vel ogsaa at vente, at denne Lov, naar den blev bragt til Aendelse, i lige Grad eller maaskee i endnu større Grad vilde kunne gjøre det. Og Præsterne — lad mig heller sige vi Præster — ogsaa vi trænge i mange Henseender til en aandelig Vækkelse. En Præsts Stilling er visseelig i aandelig Henseende ikke misundelsesværdig. Naar man sidder derude paa Landet, mangen Gang i Miles Afstand fra Medbrødre, mangen Gang ubeluffet fra aandelig Paavirkning, da staaer man let i Fare for at slygne hen. Jeg erkjender, at, hvis det Tilfælde skulde indtræffe for mig, at jeg skulde faae en saadan Hjælpe eller Valgmenighed og en saadan Valgpræst i min umiddelbare Nærhed, eller vel ogsaa i mit Sogn, vilde det vel ikke være meget tiltalende for mig, og jeg vilde vel endogsaa krumpe mig noget derved, men man har godt af nu og da at ydmyge sig. Det vil være godt for Præsterne og i mange Tilfælde ogsaa godt for Menighederne. Der opstaaer mange Gange smaa Rivninger mellem Præst og Menighed, smaa Rivninger, som ofte kunne udarte til at blive store, og det kunde da være, at en saadan Lovs Tilstedeværelse, især naar den fandt sin Aendelse maaskee ikke langt derfra, kunde føre til, at man udjævne disse Tvistigheder, saa at Præst og Menighed kunde komme til at slutte sig nærmere til hinanden. — Men, siger man, der er stor Fare derved. Man mener, at der let kan opstaae store Misbrug derved, som om der ikke altid her i Verden ved Siden af Brug opstaaer Misbrug. Dette er jeg ingenlunde blind for. Man siger endvidere, at det er et nyt Princip, som bringes ind i Kirken, at det er Kirkens Organisme, der bliver forrykket, forrykket i den Grad, at endogsaa, som den ærede Ordsfører for Fleertallet udtrykte sig, Kirkens Grundpiller blive rystede. Selv om det var et nyt Princip, der blev bragt ind i Kirken, vilde jeg slet ikke finde, at der var noget Betænkeligt ved det. Nu sidde vi her i Salen og forhandle Landets og Statens Anliggender. For en Menneskealder siden var man i højeste Grad betænkelig ved at tænke paa, at det skulde stee, som nu stee. Man

frygtede for Statens Organisme. Friheden har efterhaanden gjennemshret mange Forhold. Der er Forhold, som endnu ikke ere gjennemtrængte af den. Man er fremdeles betænkelig ved, at disse Forhold skulde blive gjennemtrængte af Friheden. I Almindelighed smiler man ad dem, som i sin Tid have haft disse Betæneligheder, og som endnu i vore Dage have bevaret dem. Men hvorfor skulde man saa være saa betænkelig ved, at Frihedens Princip bringes ind i Kirken; det hører jo dog til den evangeliske Kirkes Aand, som bestandig har vedkjendt sig Friheden, om den ikke altid har bragt den ind i Livet; jeg skulde mene, at det hører ogsaa til den danske Folkekirkens Aand. Da vil den først ret komme til at svare til sit Navn, naar Følelighed og Frihed mere, end det nu er Tilfældet, komme til at gjennemtrænge den. Jeg kan, som sagt, slet ikke forstaae, at der skulde være nogen Betænkelighed ved, om dette Frihedens Princip blev bragt ind i Kirken. Dem, som ere betænkelige, vil jeg gjerne spørge, om de ikke finde det betænkeligt, at der udenfor Folkekirken er — kan jeg næsten sige — den meest ubundne Frihed. Hele Landet gjennemstrefes af Emisfairs fra de forskjellige Sæcter — jeg vil ikke tale om Mormonerne — og de rive det ene Stykke bort af Kirkens Tegeme efter det andet og berøbe den mange Gange dens bedste Medlemmer. Men det er ikke et nyt Princip, som er bragt ind i Kirken, eller som agtes indbragt. Det er et Princip, som allerede findes i Kirken, og er blevet bragt ind ved Loven om Sognebaandets Løsning. Ja, man sige, hvad man vil, saa er det dog det Selvsamme, som findes i den sidstnævnte Lov, kun er det blevet en lille Smule videre udført. Hvad der nu fordres, er en puur og bar Conseqvents af, hvad der ligger i Loven om Sognebaandets Løsning. Det er sandt nok, at ved denne Lov er det nærmest den individuelle Frihed, man har havt for Die; men har man den for Die, maa man i Sandhed ogsaa have for Die det religiøse Samsunds Frihed. Det ligger jo i det religiøse Livs Natur, at det ikke kan vandre omkring som en Eneboer. Der er en Lov, kan jeg sige, tilstede hos den Religiøse, hos den Troende, som fordrer, at han maa slutte sig